

47442

1-5

N

DOBRA SPOVED.

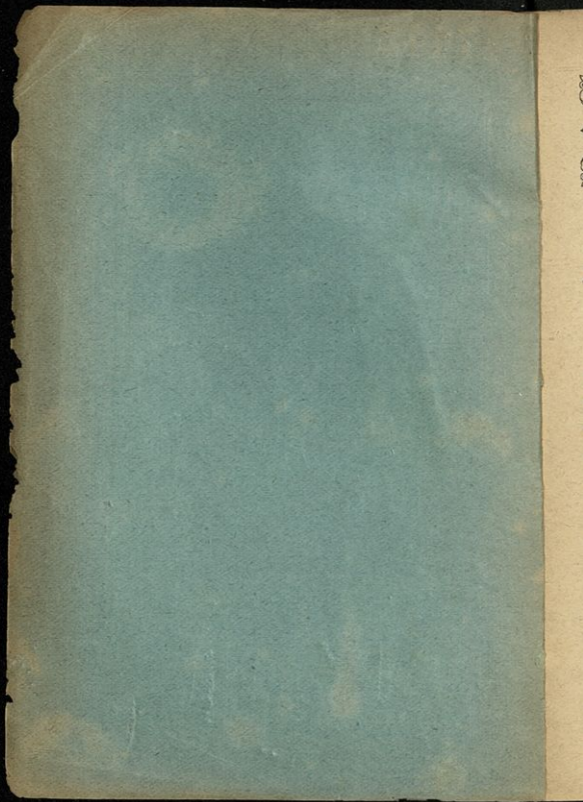

I. Izpraševanje vesti.

V Ljubljani 1889.

Založilo „Katoliško društvo detoljubov“. — Tisk
„Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Zakrament sv. pokore je neizmerna dobrota Božja.

Nekateri otroci se spovedi hudo bojé. Že naprej jih skrbi tisti dan, ko bo treba zopet sprejeti zakrament sv. pokore; in če le morejo, ga še radi odložijo. Noge se jim tresejo, kadar se bližajo spovednici; srce jim glasno bije, kadar pridejo na vrsto. Druge treba k spovedi celosiliti in priganjati. — Kako so nespametni taki!

O, ko bi prav pomislili, kolika dobrota je zakrament sv. pokore, bi pač ne bilo treba k spovedi še priganjati ali siliti; marveč Boga bi na kolenih in s povzdignjenimi rokami zahvalili, da smemo iti k spovedi! — Kaj bi bilo, ko bi spovedi ne imeli? Ko bi človek smrtni greh storil, pa bi ne imel nobene pomoči, nobene

rešitve več; spati bi ne mogel, jesti bi se mu ne ljubilo, v obupnosti bi zdihoval: „Za-me so lepa nebesa za vselej zgubljena, pekel je moj delež, nič več ne odidem večnemu pogubljenju — vse je zastonj!“ — Da se toraj mnogi spovedi bojé ali da jo imajo tako malo v čisli, pride od tod, ker ne spoznajo njene prevelike dobrote, ker so Bogu nehvaležni in sami sebi nočejo dobro.

Zato pa tudi nobeno drugo opravilo v življenji ni za-te tako imenitno in odločilno, za čas in za večnost, kakor sveta spoved. Spoved ti bo nebesa pridobila, ako jo boš pogosto in vselej prav opravljal; lahko pa te tudi v pekel pripravi, ako bi jo zanemarjal ali celo nevredno opravljal.

Veliko reči imajo pogubljeni v peklu objokovati; vendar lahko rečem, da zaradi tega največ solz pretočijo, ker so si pogubljenje nakopali, čeravno so imeli tako lahek pomoček k rešenju — sv. spoved! Ko bi mogli še enkrat na svet priti, — le za en dan; gotovo bi bila prva njih pot k spovednici. Tudi duše v vicah žalujejo, da niso bile dovolj vestne v tej zadevi;

o kako bi bile tudi one vesele, ko bi smele še enkrat na svet priti, da bi mogle popraviti svoje napake in pomanjkljivosti nekdanjih spovedi. Svetniki v nebesih pa Boga hvalijo, da jim je bila sveta spoved tista srečna lestvica, po kateri so se povzdignili do tolikega veselja.

Da bo tvoja spoved res dobra, spremljati jo morajo vselej štiri zveste sestrice tovarišice: izpraševanje vesti, kesanje, trdni sklep in zadostovanje. Vseh teh pet reči je k zakramentu sv. pokore neogibno potrebnih; če le ene manjka, je zakrament sv. pokore brez veljave, marveč, kakor ti je iz katekizma znano, grešnika obteži z novim strašnim grehom, z božjim ropom. Pri spovedi morajo takorekoč sodelovati vse naše moči: um opravi izpraševanje vesti, srce občuti grenko žalost ali kes nad grehi, volja se odloči s trdnim sklepom za drugačno življenje, z besedo se zgodi obtožba, v dejanji se potem zadostenje izvrši.

Navadno pa ljudje vse to sveto opravilo skupaj imenujejo spoved, ker je spoved takorekoč središče in vse drugo

daje spovedi le pravo lastnost: spoved bo namreč le takrat čista, če si vest dobro izprašaš; bo le takrat skesana, ako grehe iz srca obžaluješ in trdno skleneš poboljšati se; bo le takrat popolna, ako si pripravljen tudi po svoji moči zadostovati za svoje grešno zadolženje. Zato sem tudi jaz naredil napis tej drobni knjižici: „Dobra spoved“, čeravno sem se namenil podati nekoliko vodil po vrsti za vsako izmed peterih k zakramentu sv. pokore potrebnih reči.

Pred vsem te opomnim, da si izvoli za sv. spoved tak dan, ko boš imel več časa ter mogel vse natanko dopolniti. Že nekoliko dni naprej misli na to resno in prevažno opravilo: dan tvoje spovedi in sv. obhajila bodi ti vselej svet dan — častljiv praznik! Začetek vsega pripravljanja bodi prav goreča prošnja za pomoč iz nebes; najboljše storiš, če prosiš nebeške pomoči kar za vseh pet reči obenem — z nasledno ali pa s kako drugo slično molitvijo:

O sveti Duh! razsvetli mi um, da prav spoznam vse svoje grehe; omeči mi srce, da jih prav obža-

lujem; potrdi mi voljo, da se jih danes odkritosrčno spovem, da se jih zanaprej poboljšam in zanje zadostujem.

Moj Jezus! ki si nekdam Petra tako milostno pogledal, da je začel britko objokovati svoje grehe, ozri se danes še name ubogo ovčico, da iz globočine svojega srca obžalujem vse svoje storjene grehe ter vse dopolnim, kar je treba v zadobljenje odpuščanja.

In ti, Oče nebeški! sprejmi me spet za svojega otroka in dodeli mi milost, da te ne bom nikdar več žalil!

O Marija, mati usmiljenja, pribežališče grešnikov! sveti angelj varuh, ti moj sveti patron I., in vi vsi svetniki in svetnice v nebesih, stojte mi danes na strani, da tako vestno opravim sveto spoved, kakor bi bila moja zadnja v življenji! Amen.

Izpraševanje vesti.

Nekatera vodila.

1. Ko si pobožno in goreče molil za pomoč od zgoraj, trudi se sam, da spoznaš **vrsto** grehov t. j. posamezne grehe, ki si jih storil. Tvoja spoved bi ne bila natančna, ko bi se sploh obtožil n. pr.: „Nisem bil priden, bil sem poreden, imel sem slabe misli“ itd. Tu je treba povedati, v kateri reči nisi bil priden, kaj si hudega storil; razložiti moraš, kakšne so bile tvoje „slabe“ misli: ali so bile nevoščljive, prevzetne, nečiste . . . ali si znabiti med molitvijo radovoljno kaj družega mislil? In da bo mogoče tako povedati, moraš poprej dobro premisliti.

2. Veliko je tudi na tem ležeče, kolikokrat si smrtni greh storil: kolikorkrat si božjo ali cerkveno zapoved v imenitni zadevi popolnem vedoma in prostovoljno prelomil, toliko velikih grehov si storil. Toraj je treba pri izpraševanju vesti določiti **število** (vsaj smrtnih) grehov. Pri smrtnih grehih bi ne bilo dovolj le reči: „malokrat“, „večkrat“,

„včasih“, „prav velikokrat“ . . . marveč se mora število naravnost povedati. Če se pa nikakor ne moreš števila prav določno spomniti, določi primeroma, kolikor moreš, natanko; prevdari, kolikokrat si grešil na teden, na mesec . . . koliko tednov nič . . . koliko časa si se varoval po zadnji spovedi . . . od kdaj si se spet poboljšal . . .

3. Večkrat tudi ni vse jedno: *a)* na katerem kraji si grešil (n. pr. v cerkvi ali doma); *b)* ob katerem času (na primer, med službo božjo, v nedeljo ali praznik, v dan svoje spovedi, ali svetega obhajila, svete birme . . .); *c)* zoper kakšno ali s katero osebo (n. pr. zoper duhovne, stariše, bolnike . . . *č)* kako si grešil (n. pr. skrivaj ali očitno; ali s popolnim prepričanjem ali pa ker si se prenaglil; ali si grešil z veliko predrznostjo in zlobnostjo; ali si s svojim grehom veliko škodoval, pohujšal . . .)

Kraj, čas, osebe in način greha imenujemo **okoliščine**, ki greh zveščajo ali zmanjšajo ali v drugačnega spremeniijo. Take se morajo pri spovedi povedati, toraj je treba o njih resno premišljevati;

na one okoliščine pa, ki greha ne spreminjajo zdatno, se ni treba ozirati.

4. Vest si najprej sam izprašuj, sam preišluj, kaj bi se bil vtegnil pregrešiti od svoje zadnje dobre spovedi. Potlej pa pazljivo preglej tu pridejano „spovedno ogledalo“, da se morebiti še katerega greha spomniš, ki bi ti sicer ne bil prišel v misel. Pomni pa, da to pridejano izpraševanje vesti nima kar vseh grehov, ki se morejo storiti; zato moraš pri spovedi tudi povedati, ako se spomniš še kakega drugega greha, ki ni v tem pregledu zapisan.

Spovedno ogledalo.

I. Zadnja dobra spoved.

• Kdaj sem bil zadnjič pri spovedi?

Ali sem prav opravil vsako spoved?
 (ali sem zanikerno vest izpraševal? ali sem obudil kesanje? ali sem imel trdni sklep poboljšanja? ali sem kak greh nalašč zamolčal? ali sem naloženo pokoro natanko opravil?)

Ali sem vredno prejel sv. obhajilo?

II. Božje zapovedi.

Prva zapoved.

Ali sem opravljal vsakdanje molitve? (zjutraj, zvečer, ob zvonanju, pred jedjo in po jedi?)

Ali sem bil pri molitvi radovoljno razmišljen? (ali se iz lenobe nisem nič prizadeval za pobožnost?)

Ali sem druge motil v molitvi?

Ali sem vsaj včasih obujal tri božje čednosti?

Ali sem dvomil v kaki verski resnici?

Ali sem bral veri sovražne spise?

Ali sem radovoljno poslušal veri nasprotne pogovore?

Ali sem sam zaničljivo govoril zoper sv. cerkev in njene naredbe?

Ali sem svete reči onečastil? (pokopališče, svete podobice, svetinje . . .)

Druga zapoved.

Ali sem brez potrebe (v jezi, strahu, začudenju, kletvi . . .) izrekoval sveta imena (Jezus, Marija, imena svetnikov, sv. zakramentov, sv. križa, sv. vere . . .)?

Ali sem zasmehoval sveta cerkvena opravila?

Ali sem kletel? (kako? hudičeval, se pridušal . . .?)

Ali sem brez potrebe Boga na pričo poklical, ali drugače prisegal?

Ali sem Bogu storjeno obljubo prelomil?

Ali sem vsaki dan vsaj zjutraj obudil dobri namen? (Bogu daroval svoje misli, besede in dela, trpljenje in veselje?)

Tretja zapoved.

Ali sem bil vsako nedeljo in vsak praznik pri sv. maši?

Ali sem v nedeljo ali praznik brez vzroka sv. mašo zamudil? (koliko?) ali pa poprej ven šel?

Ali sem pri sv. maši lepo molil? (malo? nič?)

Ali sem se med službo božjo oziral, smejal, zgovarjal?

Ali sem pridigo zvesto poslušal?

Ali sem bil pri popoldanski službi božji?

Ali sem v nedeljo ali praznik hlapčevska dela opravljal?

Ali sem take svete dni v slabe družine šel? (igral, plesal, pijančeval?)

Cetrta zapoved.

Ali sem spoštoval svoje stariše (starega očeta, staro mater)?

Ali sem jih zaničeval? (slabo o njih mislil? slabo o njih govoril? osorno se jim odgovarjal? napake očital? zasmehljivo jih oponašal? jih celo zmerjal? klel? jih udaril?)

Ali sem bil nanje jezen? (jim kaj hudega želel, morebiti celo smrt? jih v potrebi in bolezni zapustil? jim ne postregel?)

Ali sem jih ubogal? (nerad ali le na pol storil, kar so ukazali? za njih nauke in opomine se ne zmenil? se ustavljal in s silo branil, ko so me hoteli kaznovati?)

Ali sem molil zanje? (za njih dušo, če so že umrli?)

Kolikokrat sem jih zelo hudo razžalil?

Ali sem razžalil ali zaničeval kakega duhovna? (slabo o njem govoril? ga

iz prevzetnosti ne hotel pozdraviti? druge hujskal zoper njega?)

Ali sem učitelje razžalil? (jih ne spoštoval? ne ubogal? slabo o njih govoril? še druge šuntal zoper nje?)

Ali sem se z brati in sestrami prepiral? jim nagajal, jih suval in tepel, pohujšal?

Ali sem razžalil sorodnike (tete, strice, botre), domače posle, svoje dobrotnike, stare ljudi?

Peta zapoved.

Ali sem druge pohujšal? (jih učil greh delati, ali jim k temu pomagal? zaradi greha jih hvalil, zasmehoval pa, če so hoteli kaj dobrega storiti? pohujšljive knjige posojal . . .?)

Ali se sam nisem varoval pohujšanja? (k zapeljivim ali spridenim otrokom ali odraslim radovoljno v družčino zahajal? pohujšljive pogovore radovoljno poslušal? slabe knjige bral? kaj zlobnega želel zvedeti . . .?)

Ali sem bil nezmeren v jedi ali v pijači? (ali sem nezrelo sadje vžival? razgret mrzlo vodo pil?)

Ali sem bil jezen? (kolikrat zelo hudo?) Ali sem bil v sovraštvu? (kako dolgo? ali sem že odpustil?)

Ali sem koga razžalil? (zmerjal, zasmehoval, dražil, oponašal?)

Ali sem druge pretepal, ranil?

Ali sem žival neusmiljeno tepel? brez potrebe trpinčil?

Šesta in deveta zapoved.

Ali sem kaj nespodobnega (nečistega) radovoljno mislil? želel? govoril? pisal? risal? bral? pel?

Ali sem radovoljno poslušal nespodobno govorjenje ali petje?

Ali sem kaj nesramnega radovedno pogledal?

Ali sem kaj nespodobnega delal? (sam ali z drugimi?)

Ali sem druge napeljeval k nesramnemu govorjenju ali dejanju?

Sedma in deseta zapoved.

Ali sem kradel? (starišem? drugim? kaj? koliko? ali sem že povrnil?)

Ali sem razdajal brez vednosti starišev?

Ali sem goljufal? (z lažjo si kaj pridobil? če je kdo po zmoti preveč dal, ne povrnil . . .?)

Ali posojenih reči nisem nazaj dal? (ali jih zapravljal? poškodoval?)

Ali sem najdene reči obdržal? (če ravno sem vedel, ali bi bil lahko vedel, čegave so.)

Ali sem škodo delal? (po vrtovih, njivah, travnikih, na drevju, obleki, knjigah?)

Ali sem pomagal krasti, goljufati, škodo delati?

Ali sem bil nevoščljiv? škodoželjen?

Osma zapoved.

Ali sem se lagal?

Ali sem z lažjo škodoval?

Ali sem brez vzroka natolceval? (slabo sodil? slabe namene podtikal?)

Ali sem druge obrekoval? (po krivem tožil? resnične napake povekševal? izmišljene pregrehe drugim pripisoval?)

Ali sem se hlinil? (boljšega se kazal, kakor sem? druge hinavsko preveč hvalil?)

Ali sem se potegnil za dobro ime bližnjega? (posebno, ko sem bil prepričan, da se mu krivica godi?)

Ali sem lahkomišljeno povedal, kar sem bil obljubil zamolčati?

III. Cerkvene zapovedi.

(Prva in druga sta bili že v tretji božji zapovedi razloženi.)

Tretja zapoved.

Ali sem o petkih in postnih dnéh radovoljno meso jedel?

Ali sem v štiridesetdanskem postu one dni, ko sem vsled polajšanja meso jedel, obmolil 5 očenašev in 5 češčenasimarij?

Četrta zapoved.

Ali sem velikonočno spoved in obhajilo o pravem času in prav opravil?

IV. Poglavitni grehi.

1. N a p u h: Ali sem bil nečimern? (zarad lepše obleke? imenitnišega stanu? premožnih starišev . . .?)

Ali sem se brez potrebe večkrat v ogledalo pogledal?

Ali sem ošabno druge zaničeval, sam sebe pa hvalil? sploh prerad o sebi govoril?

Ali sem se pri svojem delovanju zato bolj prizadeval, da bi me drugi hvalili?

2. Lakomnost: Ali nisem hotel drugim dati ali posoditi, ko so me prosili?

Ali sem reveže zaničeval in trdosrčno odganjal?

4. Nevoščljivost (glej sedmo in deseto zapoved božjo).

5. Požrešnost in 6. Jeza (glej peto zapoved božjo).

7. Lenoba: Ali nisem o pravem času vstajal?

Ali sem dragi čas zapravljajal?

Ali sem brez vzroka iz šole izostajal ali zamujal? Ali sem šolsko mašo zamujal?

Ali sem bil v šoli vedno priden in pazen? (ali sem se smejal? šepetal? druge motil?)

Ali sem se vselej naučil, zlasti krščanski nauk?

